

Tante Hertha

Nr. 240, 21. årgang, Juni-Juli 2018

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wadsholt og Anne-Lene Jappe. Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3402 eller pr. mail.

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'. Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.
KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende.
Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forsidefoto: Det må vist være fra fastelavn... (Foto: Freja)

HerthaKalender

Juni 2018

Lørdag d. 2.	Fugletur— morgen	Kl. 04.00-07.00P-plads Hertha	
Mandag d. 4.	Århus junior- og ungdoms kantori	Kl. 17.30-18	Salen
Mandag d. 4.	Suppe i Cafeen	Kl. 18.00	Cafeen
Onsdag d. 6.	Fællesspisning	Kl. 18.00	Salen
Torsdag d. 7.	Biodyn havekursus	Kl. 15-21	Gartneriet
Tirsdag d. 12.	Landsbymøde	Kl. 19.00	Salen
Lørdag d. 16.	Arbejdslørdag i gartneriet	Kl. 9-11	Gartneriet
Fredag d. 22.	Salat i Cafeen	Kl. 17.30	Cafeen
Lørdag d. 23.	Skt. Hans: Jeppe på Bjerget på shelterpladsen - med bål	Kl. 19.00	Shelterpladsen
29/6 til 30/7	Værkstederne ferie		
Uge 27	Bofællesskaberne på ferie		

Juli 2018

Lørdag d. 7.	Arbejdslørdag i gartneriet	Kl. 9-11	Gartneriet
Lørdag d. 21.	Arbejdslørdag i gartneriet	Kl. 9-11	Gartneriet

August 2018

September 2018

Lørdag d. 1.	Høstmarked i Hertha	Kl. 11-16.30	
--------------	---------------------	--------------	--

Indhold i dette nummer:

Rubrikannoncer og aktuelt	s. 4	Folketræf i Vejle	s. 20
Mit Hertha	s. 10	Skriveværkstedet	s. 21
Åben dag	s. 12	Fugletur	s. 22
Samtalecafé bæredygtighed	s. 14		
ECCE årsmøde	s. 16		
Gartnerinyt	s. 18		

Aktuelt

Kom til en hyggelig koncert med Århus junior- og ungdoms kantori.

Mandag d. 4 juni kl. 17.30-18
i Hertha's sal

Et kor som Eliza har sunget i, i 3-4 år, og som også Siena, Nuja og Isis har været en del af.

Biodynamisk havekursus på Hertha
torsdag den 7 juni kl. 15-21.
Tilmelding her eller på mail: birtheholt@live
eller tlf.: 30954577.
Medbring noget til fælles aftensmad.
Pris 300 kr.

Vedisk Meditation

Vil du gerne have mere overskud, komme af med stress, styrke dit helbred og forbedre relationer til andre på en naturlig og nænsom måde? Så kom til en gratis **introduktionsaften** om **Vedisk meditation** med **Tim Mitchell** Tirsdag den **5. juni kl. 19.30** i de nye lokaler i **stalden**. Hvis den vækker interesse, bliver der holdt et **kursus i Vedisk meditation torsdag - søndag den 7.-10. juni** (forventet om aftenen, à ca. 2 timers varighed).

Selve kurset, som har livstidsgaranti for virkningen, vil have en pris, som er sat ud fra gammel tradition, og dette vil Tim også komme mere ind på til introaftenen.

Da Tim kommer fra Australien bliver både introaften og kursus holdt på engelsk, med mulighed for oversættelse til dansk (og tjekkisk :-D). For mere info og materialer kontakt Rudi og Katja via email kathleen@seznam.cz eller telefon 2276 6336.

Bondegårdsferie i Hertha?

Kære Hertha, de sidste år har jeg forgæves søgt med lys og lygte i håbet om at kunne komme på en biodynamisk bondegårdsferie... Og så slog det mig, at det kunne være, man ude på Hertha kunne leje sig ind (hos nogle som alligevel er på ferie) for nogle dage. Jeg mødte en kvinde i Ganefryd forleden, som jeg faldt i snak med og som selv har boet på Hertha og er på vej til at flytte derud igen. Hun sagde, jeg skulle kontakte jer og høre, om det var muligt at "ansøge" i bladet Tante Hertha? Kan I hjælpe mig videre?

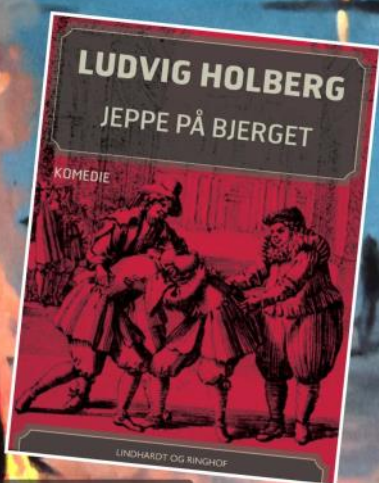
(Det kunne også være nogle, som havde interesse i at prøve være i vores hus i Aarhus c, som ligger super centralt, lige over for tivoli, tæt ved skov, strand og centrum. Vi bor to familier sammen i en stor villa og har den mest fortryllende have. Det slog mig bare, at det måske kunne være interessant).

Jeg glæder mig til at høre fra jer, Vh Sofie
Tlf.: 22167060. Mail: mazzysofie@gmail.com

Skt Hans aften i Hertha med bål

„Jeppe på Bjerget„
opføres i shelter-skoven
(5 min. gang fra stalden)
kl. 19.00

Lørdag d. 23 juni
Efter skuespillet tænder vi bålet

Hilsen dramagruppen

Kære alle

Nu nærmer midsommeren sig, og vi vil i den forbindelse gerne invitere jer alle til Sankt Hans aften nede ved Shelteret lørdag d. 23.6. Aftenen starter kl. 19.00, hvor dramaholdet vil opføre "Jeppe på Bjerget". Stykket varer ca. 30 min.

Herefter vil der være bål, sang og hygge i de skønne omgivelser.

Aftenens båltale er endnu ikke fundet, så hvis det er dig, der ligger inde med årets båltale, må du endelig kontakte Loise på tlf.: 6063 4800.

Man er velkommen til at medbringe picnickurven med the, kaffe osv. Til at nyde i det fri ved bålets knitren.

De bedste hilsner
Bofællesskabet

HADRUPLUND

opfører

“CHRISTOFFERUS”

Et syngespil af

Jette Rymer og Torben Olesen

Med eurytmi ved Anabritt Lundsgaard

Opføres i Store Sal på **HADRUPLUND**, Hadrupvej 41, 8350 Hundslund

Fredag den 15. Juni kl. 17.00

Lørdag den 16. Juni kl. 14.30

Lørdag den 16. Juni kl. 17.00

Mandag den 18. juni kl. 10.00

Mandag den 18. Juni kl. 13.00

Entré kr. 50,00.

Billetbestilling er nødvendig på info@hadruplund.dk

Syngespillet er blevet til i et samarbejde mellem Hadruplund, STU fra Rudolf Steiner skolen i Århus, Specialklasserne på Rudolf Steiner skolen i Silkeborg samt Tornsbjerggård

Paneurhythmy

Hellig dans der forbinder himmel og jord

Ledet af Sarah Dawkins

Fredag d. 8. juni - Søndag d. 10. juni 2018

Kurset foregår i Levefælleskabet Hertha og på Himmelbjerget.

Kom og være med og få hel særlig oplevelse. Paneurhythmy er en glædesfyldt, meditativ og spirituel dans som blev skabt af den bulgarske mester Beinsa Douno i Rila bjergene i begyndelsen af det 20. århundrede.

*"Paneurhythmy
bringer liv,
glæde og
skønhed i den
menneskelige
sjæl"*

I Paneurhythmy arbejdes der sammen med naturens energier. De enkle og yndefulde bevægelser har en helbredende virkning på såvel danserne som naturen.

Sarah Dawkins introducerer til dansen fredag aften. Lørdag danser vi forskellige steder i Hertha og søndag danser vi på Himmelbjerget.

Ring til Susanne Olesen på 22965463 eller mail susanne1963@live.dk for flere oplysninger. Jeg sender gerne materiale til dig. Se også Sarah's hjemmeside www.zoence.co.uk. Kurset koster 950 kr. inkl. vegetarisk frokost om lørdagen.

**Den virkede for 100 år siden....
...og den virker endnu!**

**Se mere på
www.thefarmer.dk
eller kontakt Peter på 40 94 7222**

Jordens bedste have-redskab!

Radrenser
Hjul-hakke
Skubbe-plov
Så-maskine

The Farmer
Garden Tools

Mit Hertha

Maja og jeg flyttede til Hertha to måneder før Runas fødsel. Vi var flyttet fra storbyen København med en drøm om at indgå i et større fællesskab end vores egen lille enhed som familie, samt med en drøm om at bo "midt" i natur og i et fællesskab, hvor man rent faktisk kender sin nabo samt hilser og taler med dem, der bor i lokalmiljøet.

Mit Hertha er som mor også Runas Hertha. Set fra hendes perspektiv er Hertha: grusvej, vandpytter, sang og folkemusik, blomster, tissemyrer, engelstatue, legeplads, heste, køer, grise, "mit hus", Olivia, Johannes, Ava, Elvira, Tobias, vinter, sommer, søen, sommerfugl, sten, jordbær, Ulla, Heino, Heinos cykel, Nikolaj, mors arbejde, hønsene, æg, mælk, Bent på mælkekartonen, kage, butikken, scooter, "Hjem til mit Hertha" (siger hun, når hun har hjemve).

Hertha er for mig blevet det sted, hvor jeg og min familie har noget sammen med mange andre mennesker, som binder os sammen med dem/jer. Vi har traditioner, som eksempelvis Årstidsfester, høstmarked mv., som jeg oplever knytter os sammen. Dels i form af, at vi møder hinanden i de forbindelser, men i høj grad også i form af, at det er noget "vi har sammen"/noget der er "vores" og dermed med til at betegne/definere os som et fællesskab. Det oplever jeg især, når vi har gæster med "udefra" i forbindelse med de begivenheder. Men helt centralt for sammenhængskraften, oplever jeg, er "det daglige hverdags-møde". I min dagligdag, hvor jeg bevæger mig rundt i Hertha, enten i forbindelse med arbejde eller i forbindelse med, at vi som familie er ude i Herthas gader, grønne arealer, fælleshus, legeplads mv. møder jeg mine levefæller, vi hilser og nogle gange taler kort eller længere med hinanden. Jeg er ikke sikker på, at det så meget er snakken, der binder os sammen, men nok mest øjenkontakten, kigget ind i den andens tilstand og måde at relatere sig til dig på - / et sjælemøde.

Bofællesskaberne er for mig grundstenen i Herthas identitet. Vores fælles "ophav", hvor alting er vokset ud fra og omkring. Men foruden det "samfund", som er bygget op og eksisterer omkring bofællesskaberne, ville Bofællesskaberne heller ikke være det, de er. Vi er hinandens forudsætninger, samtidig med, at vi er ét.

Herthahus føler jeg efterhånden som mit "andet hjem". Når jeg er på arbejdsplads, tager jeg del i hverdagen sammen med Sara, Birgitte, Lars, Morten, Simone, Arnannguaq, Camilla, Maria og Malene, og dejlige kollegaer. Hverdagen knytter sammen. Rutinerne, rytmerne, gøremålene... Men mest af alt, fordi der er så meget hjerteåbenhed fra beboerne, så meget tydelig "tale": oprigtige kram, oprigtig vrede, oprigtig fis og ballade... At kunne invitere sit barn og ægtefællen med til morgenmad i Herthahus en søndag får grænserne mellem institution og levefællesskab til at flyde ud. Jeg lever her i Hertha, sammen med de mennesker, der lever i bofællesskaberne, vi har noget sammen, en identitet, gøremål, traditioner, møder, - derfor er de ikke bare

nogen, jeg er sammen med i forbindelse med mit arbejde, de er mine leve- mine livsfæller og alt hvad der ligger deri.

Afslutningsvis vil jeg runde fællesledelsen, som en stor del af "mit Hertha". Her "forbindes" jeg med de andre i fællesledelsen gennem kendskabet til deres holdning, og deres til min, og betinget af, at vi har en kultur i fællesledelsen, hvor vi tør sige tingene højt til hinanden og samtidig bevarer den "gode tone" og på trods af eventuelle uenigheder ser hinanden i øjnene, når mødet er slut. Arbejdet i fællesledelsen er arbejdet for det fælles bedste. Så det retter min energi og omsorg imod det, der er større end min egen lille familie-enhed.

Stafetten går videre til Rikke.

Freja

Marie behøvede ingen hestevogn. Foto: Rita

Utroligt hvad man kan være heldig at finde på Herthas Joppemarked. Foto: Helle

Et lille udsnit af de mange, som er med til at arrangere Herthas Åben Hus-dag

Og så kom folk strømmende...

Og der blev hanket godt op i Morten. Hm, han ser nu ikke utilfreds ud..

Og Karen og Annette omgav sig med alle de unge...

...og de glade unge overrakte præmien for bedste skøn af antal bonner i glas til Karen

Der hygges på plænen

Fotos: Ole W.

Åben dag i Hertha

Sikken en dag, sikken en måned! 5. maj begyndte SolskinsDanmark med et vejr, der skulle vare maj måned ud med 20-25 grader hver dag.

Første lørdag i maj har Hertha gennem flere år haft Lørdags-Café, Åbne Værksteder og Bagagerumssalg. Da vi begyndte for ca. 10 år siden, kom der 200-300 besøgende, nogle gange i silende regn, andre gange var det koldt og blæsende, men i år var der 20 grader hele dagen og med mennesker over alt. De kom på cykel, i bil eller gående, købte sandwich, suppe, kaffe og kage, satte sig i græsset og nød årets første varme dag. Børnene legede, og Kallehauges heste gik lige så roligt med den ene fulde vogn af glade børn og voksne efter den anden.

Der var 15-20 boder, hvor folk solgte gammelt og nyt efter bedste evne. Hele dagen var pladsen foran Herthahus fuld af folk, for her "kunne alle sælge alt til alle". Flere fra Herskind kom med deres boder og solgte med. Det var hyggeligt.

De to caféer var rigtig godt besøgt, og da klokken nærmede sig lukketid, var der udsolgt af mad og kager. Herthas fløjteband optrådte og "Korianderne" sang for alle.

Om formiddagen kunne man følge malkningen af Herthas køer og siden købe deres dejlige mælk. Der var rundvisning i gartneriet, og vævestuen fik solgt en masse. Jo alle var glade for at vise det frem, som de lavede og arbejdede med til hverdag.

Ved 16-tiden, da dagen var omme, havde der nok været omkring 800 besøgende. Cafeerne og værkstederne har omsat for omkring 40.000 kr. og hvad de enkelte loppemarkeder omsatte, ved vi ikke. Det skal dog også siges, at der i forbindelse med dagen er en del udgifter, der skal dækkes.

Også mange glade frivillige – ca. 100 – har været engagerede i såvel forberedelser, afholdelse af dagen samt efterfølgende oprydning.

Ja, tak til alle! – Per C-K

Referat af SamtaleCafé om Bæredygtighed i maj

Tirsdag d. 15. maj var vi 11 levefæller, som mødtes i cafeen til en hyggelig og inspirerende snak om bæredygtighed. Emnet var affaldssortering og øget biodiversitet på Hertha.

Elisabeth lagde ud med en lille PowerPoint om vilde bier i Danmark og vigtigheden af disse samt de udfordringer, de står over for i denne tid, og hvordan vi kan hjælpe dem, ud fra et foredrag, hun havde deltaget i med Jørgen Pedersen, formand for foreningen Vilde Bier i Danmark. Der blev opfordret til at sende en liste rundt med hjemmehørende vilde planter, som de ernærer sig af.

Ole Uggerby lavede et oplæg, hvori han præsenterede ideen om at lave en fælles afrapportering omkring Hertha Levefælleskabs bæredygtighed ud fra 4 segmenter: socialt, kulturelt, miljømæssigt og økonomisk. Inden for det miljømæssige ønskes et regnskab om naturgrundlag delt op i: jord, vand, luft, ild, planter og dyr. Hvordan forholder Hertha sig til disse 6 områder? Vi som mennesker har et ansvar for at sørge for, at disse ikke lider overlast. Ideen er at lave delgrupper, som udarbejder en rapport hvert år. Se evt. indlæg i sidste nr. af Tante Hertha. Hvis du har interesse for at bidrage, er du meget velkommen til at henvende dig til Ole U.

Tune kom med en idé til at udarbejde en liste over Herthas samlede beboere: insekter, planter, dyr, arter osv. for at se, om nogle forsvinder, og om vi i den henseende er nødt til at gribe ind.

Gruppe som ser på træer i Hertha: Tune, Camilla, Anne Lene, Eja, Esther, Birthe – kommer med noget til landsbymødet. Hvis du vil være med, er du mere end velkommen.

Affaldssortering: Opfølgning fra sidst. Gruppen har undersøgt sagen nærmere og venter på at mødes og snakke videre.

Der er snak om at starte i det små og sortere udvalgt affald. Når det går godt, kan det suppleres.

Evt. et af værkstederne kan tage sig af det sorterede affald og køre det på genbrugsstationen?

Hvor kan en evt. bytte-/genbrugscentral være? Snak om handlingsplan – forelægge til fællesledelsen samt evt. sende til lokationsgruppen – evt. bare halvtag?

Der var stor opslutning til at lave en affaldssorteringsordning i demonstrationsprojektet, som er det runde cykelskur, da det også giver et godt billede udadtil. Vigtigt med undervisning.

Organisk materiale bør blive på Hertha og håndteres internt. Pt. kan alle køre

deres haveaffald ind i stalden og drysse det ud på dybstrøelsen. Benyt lågen fra øst bag stalden og pas på dyrene. Gummistøvler er en god ide! Ikke GRENE og andet stort!

Vild Med Vilje: Der er rige muligheder på Hertha for at lave en mere vild og uberørt natur til glæde for vilde bier, sommerfugle og insekter. Gruppen har valgt at fokusere på enkelte områder i første omgang for at se, om det er de rigtige steder samt afprøve forskellige metoder. Udfordringen er, at det er svært for vilde planter at gro i en næringsrig jord, så det gælder om at fjerne disse næringsstoffer.

Indhegning bag gartneribygningen og ved øst-rundellen: Lad græsset gro og se, hvad der sker. Slås 2 gange med le i løbet af sommeren, og afklippet fjernes. 10-20 års plan for fjerning af næringsstoffer ved denne metode.

Trekant bag læhegnet i gartneriet: Fræsset og mest af det organiske materiale fjernet. Dernæst er der sået en blanding af blomster, nogle vilde arter iblandt. Slås med le og afklip fjernes.

Hasselrundellen ved BMX banen: Vissent græs fjernet og bare pletter opstået. Blomsterblanding er sået ind.

Tunes have: Øverste muldlag fjernet og såning af en vild engblanding.

Opsamler på græsslåmaskine? Hvor tit bliver græsset klippet? Adfærdsændring – ikke klip store arealer.

Ved det nye byggeri bliver nyt jord frigjort. Kan råjorden bevares og danne grobund for øget biodiversitet andetsteds på Hertha?

Økonomi: Formulere/synliggøre behov for finanser til frø, buske og evt. træer. Søge kulturkassen – fundraising? Suppegruppe? Budget til grønvedligehold på Hertha? Gå gennem gartneri og landbrug?

Frøsamlingsdag i efteråret for alle interesse-

rede?

Vand til gavn for insekter og dyr. Det kan bare være en skål, en spand eller lign.

Kompost-gruppe: Gruppen er travlt beskæftiget med andet fornuftigt andetsteds, men de vender stærkt tilbage til efteråret.

Beewrap-gruppe: Pause til efter sommeren – Der vil blive workshops i caféen.

Næste SamtaleCafé bliver efter sommerferien. Hvis der er nogen, som har lyst til at tage stafetten, er de meget velkomne. Henvendelse til Gitte og Kamala.

Elisabeth Holt

Foto: Medieværkstedet

ECCE (European Cooperation for Curative Education and Social Therapy) årsmøde 10.-13. maj 2018 i Orbey, Frankrig

Alsace er det sted i Frankrig, hvor det helsepædagogiske arbejde virkelig blomstrer. Der har i over 30 år været tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov.

Her blev dette års ECCE-møde afholdt, og igen var jeg så heldig at deltage sammen med Helle Hansen.

I år var 10 europæiske lande repræsenteret med forældre, brugere og medarbejdere.

Vi boede nær Colmar på et slags vandrehjem ejet og drevet af "Domain de Bobois", som er et helsepædagogisk sted, der har eksisteret i mange år som arbejdsplads for unge med særlige behov.

Stedet har igennem årene fungeret under temmelig interimistiske forhold, takket være nogle meget dedikerede medarbejdere.

For et par år siden lykkedes det en fundraiser at skaffe fondsmidler til byggeri af restaurant, bageri og boliger til de unge, og undervisnings- og konferencelokaler, som bl.a. bliver benyttet af den nationale helsepædagogiske uddannelse.

Byggeriet stod færdigt i 2017 og stedet bar naturligvis præg af, at omgivelserne ikke var fuldt etablerede, men der var en god stemning og masser af stolthed over det flotte sted.

Restauranten var et fantastisk rundt byggeri (se billeder) med panoramaudsigt over dalen nedenfor. Stedet blev drevet sammen med de unge, som fungerede både i køkkenet og som tjenere. Et velbesøgt sted, baseret på omvendt integration, hvor folk fra omegnen kom forbi og spiste.

Udover "Domain de Bobois" besøgte vi 3 andre helsepædagogiske steder i nærområdet. Et stort skolehjem for børn og unge, et bo- og arbejdsfællesskab for de lidt svagere og ældre, og en virksomhed, der beskæftigede 18 brugere og 3 pædagoger, og hvor man producerede 60.000 kubikmeter træflis om året, som blev brugt til at opvarme boliger, virksomheder og institutioner i hele området.

Der var en rigtig god stemning på de forskellige steder, og man mærkede en meget livlig og kraftfuld energi.

Samme dag fik vi en 2-timers "rundvisning" i Isenheimalderet, som Grünewald malede fra 1512-16. Vi var så heldige at have en rigtig spændende guide, som var tidligere Waldorflærer.

En fast del af programmet på ECCEs årsmøder er, at vi har en minikonference, hvor vi mødes med brugere, pårørende og medarbejdere fra det land, vi besøger.

I år var konferencens tema "The meaning of work" ("Arbejdets betydning"). Der var mange inspirerende oplæg, hvor det spændende emne blev belyst fra forskellige vinkler.

En ung mand med autisme fortalte om sit liv og sine udfordringer, både personligt og socialt, med at finde et arbejde, som han kunne varetage med de specielle evner, netop han havde.

Der blev talt en del om betydningen af, at det man producerer, har kvalitet. Hvordan produktet kan have en betydning for andre mennesker, som man slet ikke kan forestille sig, og hvordan man socialiserer med andre igennem det produkt, man fremstiller.

Selv et bivoksllys, en gulerod eller et brød har en særlig betydning.

Der kom en del input fra salen om arbejdets betydning, som meningsfyldt aktivitet:

- Man skal måske samarbejde med andre.
- Man arbejder ikke kun for sig selv, men for et større "hele".
- At arbejde udvikler viljen og moralen.
- Man bliver glad af at gøre noget for andre.
- Arbejde er godt for helbredet.
- og hvis man arbejder meget, tjener man måske en million dollars!!

Det var et rigtig spændende emne, som vi kunne have fordybet os i hele dagen, men der skulle også ses teaterforestilling med et herligt stykke om menneskerettigheder, "La brance" spillet af en stor trup af udviklingshæmmede fra Schweiz.

De bedste oplevelser på turen for mig var bestemt at møde kendte folk igen fra europæiske antroposofiske forældre- og medarbejderorganisationer og fortsætte hvor vi slap sidst vi sås, at se Isenheimeralteret, og at brede emnet om arbejdets betydning ud i et meget stort og interessant perspektiv.

Restauranten inde fra og udefra og "opstandelsen" fra Isenheimeralteret. (Tekst: Charlotte Stenbækgård og Helle H. Fotos: Helle.H)

Gartneri nyt juni 2018

Så kom endelig maj måneds overdådige blomstervæld og varmen efter et meget fugtigt forår. Varmen har fået ærterne til at vokse kraftigt, de skal have hegnet at kravle op ad. Courgetter og agurk har vi også været nødt til at plante ud meget tidligere end normalt. De blev for store og kunne ikke vente. Det er en travl tid. I drivhuset står tomaterne også og bliver for store, jeg håber vi får dem i jorden i næste uge. Der er allerede sået en del afgrøder, og de skal nu luges og kultiveres samtidig med, at der skal plantes selleri, porrer og salat og ud.

Tomaterne og basilikummen er nok plantet ud i drivhuset, når du læser dette. Tomatpasserne må gerne gå i gang med at fjerne sideskud. Jeg regner med, I selv tager jer af det. Finder du nogen mariehøns, må du gerne sætte dem ind i drivhuset. De holder lus nede. Jeg har endnu kun fundet en enkelt.

I de næste uger vil jeg indkalde til kamilleblomst-plukning på blomsterdage. Vi var en stor gruppe, der plukkede mælkebøtter først i maj, og det blev til meget, som ser fint ud, nu det er tørret. Tak for det.

I maj fik vi sat kartofler, sået rødbeder, sølvbeder, gulero, salat, dild og hokaido, bønner og tallerkensmækker. Og plantet spidskål ud. I juni skal vi plante flere salat ud, så der er nogle salater, når I alle kommer tilbage fra ferie i august, og der skal såes flere hold salat, dild, kørvel, spinat, bønner og koriander. Hovedopgaven er dog at luge, kultivere og sørge for vand, hvis nødvendigt. Biodynamisk dyrkede koriander er rigtig god mod kræft. Vi købte grøntsager helt ind i maj, havde dog ikke tid til at fjerne spirer på dem, så der blev ikke spist så mange. Men vi får brugt op af det, vi købte. Nogle regnvejrsgave gav os den fornødne tid til at få de sidste passet.

I juni kan der høstes radiser, persille indtil det går i blomst, asparges indtil de bliver for træede og stop ved st. Hans, det samme gælder for rabarber. Lidt dild mm. Både grønkål og rosenkål smager godt selv i knop (som broccoli) og i blomst, jeg lader dem stå lidt endnu. Sølvbeder er i B-sektionen, de vokser godt nu, og holder nok noget tid endnu. Det kølige vejr giver en længere høst på nogle afgrøder.

Husk arbejdsdagen i gartneriet lørdag den 16. juni og arbejdsaftenerne mandag aftner fra 19-21 med start i juni.

Vi gerne vil have gæster til vores daglige pause kl. 10.30 ca., og du må selvfølgelig også gerne komme og give en hånd med, når du har tid.

Børn må meget gerne komme med, og jeg vil hjælpe med at finde alderssvarende opgaver til dem og deres forældre.

Her i foråret har jeg for første gang brugt min nye rehabilitator helt fra begyndelsen af min jordbearbejdning. Det er en jordløsner med to modsatrettede ruller med kroge på, som løsner jorden og derefter vender det øverste lag let rundt, så man kan så grøngødning direkte, uden mere kørsel. Jeg har set dens effekt på jorden flere steder, og det er utroligt, hvor hurtigt en god jordstruktur kan opnås med den, selv på en meget kompakt jord. Der er en film, hvor man kan se, hvordan en jord, som er blevet pakket af en for intensiv afgræsning af heste, med jordløsneren og to omgange grøngødning kan forvandles til en flot frugtbar jord på bare en sæson. Se den på Youtube: Vortex Veggie; From Horse Paddock to Living Soil.

Den har sparet mig for meget kørsel, og sammen med den store mirakel-fræser, som jeg købte for et par år siden, og som jeg fandt ud af er rigtig god i tør jord, har jeg sparet en del arbejde.

Det har også været nødvendigt. Jeg mistede min volontør fra Italien, Ylinia, som skulle hjem og tage sig af sin mor. Heldigvis har Rhoy og også Gabriela hjulpet en del. Har du mulighed for at hakke en time, luge, køre med hjulhakke eller andet, så send en sms eller mail, så kan jeg give dig en opgave. Det er fantastisk dejligt i gartneriet nu, både morgen og aften. God og meningsfuld fitness!!

Der er stadig en del jordskokker, vi har lige gravet flere af, desværre har vi ikke tid til at tage spirerne af, men så længe de ikke er træede og tørre, er de stadig gode.

Hav en god sommer.

For gartneriet Birthe Holt

Fotos: Birthe

Folketræffet Det Fælles Bedste

Hertha levetællesskab var blevet inviteret til at deltage med en stand ved folketræffet: Det fælles bedste, som blev afholdt d. 10. til 13. maj 2018 i Vejle.

Folketræffet arrangeres af en række grønne foreninger der arbejder for en bæredygtig fremtid. En af arrangørerne er LØS (Landsforeningen for økosamfund), som også afholdte sit 25. års jubilæum med en fest lørdag aften.

Publikums fremmødet ved træffet var desværre ikke så stort og folketræffet var spredt over et stort område. Der var alligevel nogle gode muligheder for at netværke og dele erfaringer.

Der var god hjælp fra Peter som havde lavet banner, plakater og roll-up til standen. Plakaterne var med udtalelser fra sidste landsbymøde hvor der blev spurgt:

"Hvad er det bedste ved Hertha? Hvad vil vi gerne være kendt for? Hvad kan vi gøre bedre?"

Allan havde fundet brochure. Eja, Søren C., Elisabeth og Kamala stod i standen og der var besøg af Camilla, Johanna, Lena og Per C-K, som kiggede forbi folketræffet.

Kamala

Th.: Herthas stand ved Det Fælles Bedste.

Herunder: Eja og Elisabeth deler erfaringer om organisering og vilde planter med to beboere fra Himmerlandsbyen (et lille økosamfund ved Rold skov).

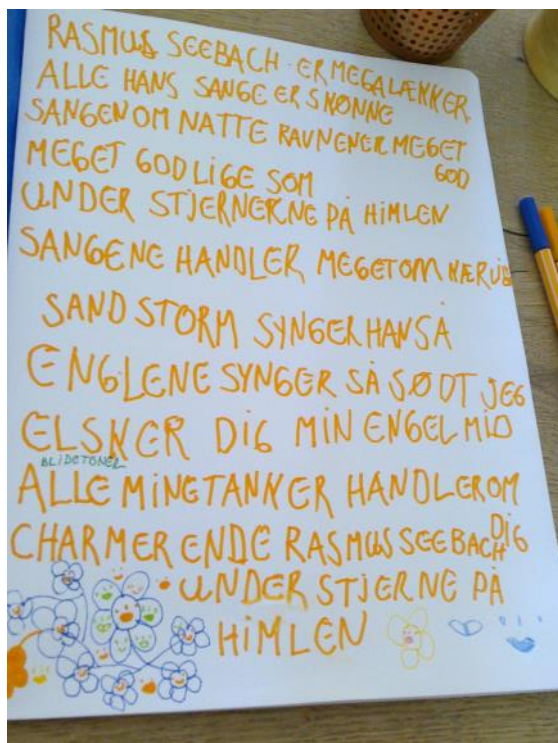
Herunder: Der var også tid til lidt hygge og til at besøge nogle af de mange spændende workshops. Elisabeth var bl.a. meget begejstret for at høre om vilde bier.

Fra Skriveværkstedet:

RASMUS SEEBACH er meget lækker
Alle hans sange er skønne.
Sangen om Natteravnen er
Meget god, ligesom
"Under stjernerne på himlen"
Sangene handler meget om kærlighed.

Sandstorm" synger han, så
Englene synger så sødt i himlen: "Jeg
Elsker dig min Engel", med blide toner.
Alle mine tanker handler om dig,
Charmerende Rasmus Seebach under stjernerne på
Himlen.

Fugleturen 21. maj 2018

Indlæg til Hørskindsigt og Tante Hertha skrevet af Hans Gravsholt (Fotos: H.G.)

Kl.20.30 mødte 14 personer foran hovedhuset i Hertha. Det var et passende antal, og de 4 var ikke fra Hørskind-området. Vejret var virkelig godt og temperaturen behagelig. Ikke så varmt som midt på dagen. Per bød velkommen og forklarede de udefra kommende deltagere lidt om Hertha.

Derefter gik flokken ned gennem gartneriet og forbi kostalden og fortsatte ned til lerknolden vest for mergelgraven. Her så man shelteret, og man beundrede udsigten ud over mergelgraven og spættehullerne, inden man gik videre ned til Skovfogdens Hauge. Her så man udsigten ud over "Herthas sø", og Per fortalte om de mange fugle, der kom der.

Næste stop var nogle 100 m mod øst til Aarhus Kommune, hvor der også blev vist og fortalt om fugle. Der blev "naturligvis" også fortalt om Aarhus Kommunes planer om 2 stk. 150 m høje vindmøller på marken lige syd for Herthas sø. Det bliver forhåbentlig/sandsynligvis ikke til noget. Den lavfrekvente støj og glimt fra vingerne kan for mange være meget generende.

Tilbage ved fugletårnet var man oppe i det. Her var der en overraskelse. Per havde sørget for, at der var kaffe/the og rundstykker. Det var deltagerne meget glade for. Efter en forklaring om de fugle, der kom i løbet af året, og som Per havde opsat en oversigt over, gik man ud på broen til Lyngbygård Å, hvor der blev fortalt om genslyngningen af åen for nogle år siden.

Nu var der gået et par timer, og man gik tilbage mod Hertha. Ved Engvej 2 gik man ind på Herthas jord og gik ad den vej, hvor der er planer om at få lavet en handicapvenlig sti med fast underlag, dvs. med kalkstabiliseret cykelgrus i ca. 1½ m bredde. Per havde fået slået græsset op til Hertha øst om Engvej 5. Hvornår projektet bliver gennemført, er endnu uafklaret.

Der er igen en fugletur lørdag d. 2. juni kl.04.00.

Medieværkstedet har været ude med kameraet og taget fabelagtige billeder. Flere af dem i næste nr. Her blot et par af de mest spektakulære.

Antroposofi er ingen religion, men et redskab til at forstå religionerne med. Den forholder sig til de religiøse urkilder på lignende måde som f.eks. den matematiske lære forholder sig til *sine* kilder, når de fremstilles i lærebøger.

R. Steiner

Fænomenet BISOL, også kaldet 'Solhund', her til venstre for solen, optræder ved, at solen 'spejles' i skyer af iskrystaller. Ved bisolen anes en del af en regnbue, der er spejlvendt, så de rødlige farver er inderst og de blålige yderst.

(Tekst: Ole W. Foto: Lars P. d. 21. maj)